

Pagaidu versija

TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2023. gada 27. aprīlī (*)

Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu – Nodokļi – Pievienotās vērtības nodoklis (PVN) – Direktīva 2006/112/EK – Ar nodokli apliekami darījumi – 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Jādziens “preču piegāde par atlīdzību” – 9. panta 1. punkts – Saimnieciskā darbība – 14. panta 1. punkts un 2. punkta a) apakšpunkts – Preču piegāde – Nelikumīgs elektroenerģijas patēriņš – PVN neitralitātes princips – Atlīdzības, kas ietver patērētās elektroenerģijas cenu, iekaušana rēķinā patērētājam – Dalībvalsts reģionālais tiesiskais regulējums – Nodokļa maksātājs – Sui generis vienība, ko pilnvarojušas pašvaldības – Jādziens “publisko tiesību subjekts” – Direktīva 2006/112/EK – 13. panta 1. punkta trešā daļa un I pielikums – Elektroenerģijas sadales principa aplikšana ar nodokli – Jādziens “darbības nenozīmīgais raksturs”

Lietā C-677/21

par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *vrederegerecht te Antwerpen* (Antverpenes miertiesā, Beļģija) iesniegusi ar 2021. gada 8. novembra līgumu un kas Tiesā reģistrēta 2021. gada 11. novembrī, tiesvedībā

Fluvius Antwerpen

pret

MX,

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja M. L. Arasteja Saņa [*M. L. Arastey Sahún*], tiesneši N. Vāls [*N. Wahl*] (referenti) un J. Pasers [*J. Passer*],

ģenerālvokāle: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ģemot vērā rakstveida procesu,

ģemot vērā atbildējumus, ko snieguši:

– *Fluvius Antwerpen* vērā – C. Docclo, avokāte, kura ar T. Chellingsworth, D. Devroe un B. Gevers, advocaten,

– Beļģijas valdības vērā – P. Cottin, J.-C. Halleux un C. Pochet, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vērā – J. Jokubauskaitis un W. Roels, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāles secinājumus 2023. gada 12. janvārā tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2009/162/ES (2009. gada 22. decembris) (OV 2010, L 10, 14. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2006/112”), 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu kopsakarā ar šīs direktīvas 14. panta 1. un 2. punktu, kā arī minētās direktīvas 9. panta 1. punktu un 13. panta 1. punktu.

2 Šis līgums ir iesniegts tiesvedībā starp elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru *Fluvius Antwerpen* (turpmāk tekstā – “*Fluvius*”) un elektroenerģijas patērētāju MX par rīcību attiecībā uz nelikumīgu elektroenerģijas izmantošanu apmaksu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2006/112 2. pantā ir paredzēts:

“1. “[Pievienotās vērtības nodokli (PVN)] uzliek šādiem darījumiem:

a) preču piegādei, ko par atlīdzību kādā dalībvalsts teritorijā veic nodokļa maksātājs, kas rīkojas kā tās;

[...].”

4 Šīs direktīvas 9. panta 1. punkts ir noteikts:

““Nodokļa maksātājs” ir jebkura persona, kas patstāvīgi jebkurā vietā veic jebkuru saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs darbības mērķa vai rezultāta.

Jebkuru ražotāju, tirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju darbību, tostarp kalnrniecību, lauksaimniecisku darbību un brīvo profesiju darbību, uzskata par “saimniecisku darbību”. Materiāla vai nemateriāla pakalpojuma izmantošana ar noliku gūt no tā ilglaicīgus ienākumus jo paši ir uzskatāma par saimniecisku darbību.”

5 Saskaņā ar minētās direktīvas 13. panta 1. punktu:

“Valstis, reģionāls un vietējās pārvades iestādes, kā arī citus publisko tiesību subjektus neuzskata par nodokļa maksātājiem attiecībā uz darbībām vai darījumiem, kuros tās iesaistās kā valsts iestādes, pat ja tās šo darbību vai darījumu sakarā iekasē nodokļus, nodevas, ziedojumus vai maksājumus.

[...]

Jebkurš gadījums publisko tiesību subjektus attiecībā uz lietišķiem minētajām darbībām uzskata par nodokļa maksātājiem, ja vien šīs darbības netiek veiktas tik mazā apmērā, lai būtu nenozīmīgas.”

6 Šīs pašas direktīvas 14. pants ir formulēts šādi:

“1. “Preču piegāde” ir tiesību nodošana rīkoties ar materiālu pakalpojumu kā pakalpojumam.

2. Papildus 1. punktā minētajam darījumam par preču piegādi uzskata šāds darījums:

a) pasūmtiesību nodošanu par atlīdzību, ja to dara ar valsts iestādes vai tās vārda izdotu rīkojumu vai arī pildot kādu tiesību aktu.

[...]

7 Direktīvas 2006/112 15. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Elektrību, gāzi, siltumu vai dzesēšanu u.tml. uzskata par materiālu pasūmu.”

8 Šīs direktīvas I pielikumā “13. panta 1. punkta trešajā daļā minēto darbību saraksts” ir ietverts 2. punkts, kas attiecas uz “gāzi, elektrību un tvaiku piegādi”.

Beļģijas tiesības

PVN kodekss

9 1969. gada 3. jūlijā *wet tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde* (Likums, ar kuru ir izveidots pievienotās vērtības nodokļa kodekss; *Belgisch Staatsblad*, 1969. gada 17. jūlijs, 7046. lpp.) redakcijā, kas piemērojama pamatlīetas faktiskajiem apstākļiem (turpmāk tekstā – “PVN kodekss”), 6. panta pirmajā un trešajā daļā ir noteikts:

“Valsts, kopienas un Beļģijas reģioni, provinces, aglomerācijas, pašvaldības un valsts pavaldes iestādes nav uzskatāmas par nodokļa maksātāju attiecībā uz darbību vai darījumiem, kuros tās iesaistās kā valsts pavaldes iestādes, pat ja saistībā ar šo darbību vai darījumiem tās iekasē nodokļus, nodevas, ziedojumus vai maksājumus.

[...]

Katrā ziņā [PVN] maksātāju statuss tiem ir attiecībā uz šādu darbību vai darījumiem, ja tie nav nenozīmīgi:

[...]

2° gāzi, elektroenerģijas un siltumenerģijas piegāde un sadale;

[...].”

10 PVN kodeksa 9. panta pirmā un otrā daļa ir formulēta šādi:

“Piemērojot [PVN kodeksu], par precēm uzskata materiālu pasūmu.

Par materiālu pasūmu uzskata:

1° elektroenerģiju, gāzi, siltumu un aukstumu;

[..].”

11 PVN kodeksa 10. panta 1. un 2. punkts ir formulēts šādi:

“1. Preču piegāde nozīmē tiesību rīkoties ar materiālu pasūmu kā pašniekam nodošanu.

Runa ir it ?paši par ?pašuma nodošanu pirc?ja vai ?pašumties?bu p?r??m?ja r?c?b?, izpildot ?pašumties?bu nodošanas l?gumu vai ?pašumties?bas deklar?jošu l?gumu.

2. Par pre?u pieg?di uzskata ar?:

a) ?pašumties?bu nodošanu par atl?dz?bu, ja to dara ar valsts iest?des vai t?s v?rd? izdotu r?kojumu un visp?r?g?k – saska?? ar likumu, dekr?tu, r?kojumu, l?mumu vai administrat?viem noteikumiem;

[...].”

Ener??tikas dekr?ts

12 Flandrijas vald?bas pie?emtais 2009. gada 8. maija *decreet houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid* (Dekr?ts par visp?r?giem noteikumiem [...] ener??tikas politikas jom?; 2009. gada 7. j?lija *Belgisch Staatsblad*, 46192. lpp.), kur? groz?jumi izdar?ti ar 2017. gada 24. febru?ra *decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude* (Dekr?ts, ar ko groza 2009. gada 8. maija Ener??tikas dekr?tu attiec?b? uz kr?pšanas ener??tikas jom? nov?ršanu, atkl?šanu, konstat?šanu un sod?šanu; 2017. gada 22. marta *Belgisch Staatsblad*, 38694. lpp.; turpm?k tekst? — “Ener??tikas dekr?ts”), ietver 1.1.3. pantu, kur? ir noteikts:

“[...]

40°/1 kr?pšana ener??tikas jom?: jebkura nelikum?ga darb?ba, ko akt?vi vai pas?vi izdar?jusi k?da persona un kas ir saist?ta ar prettiesiska labuma ieg?šanu. Par kr?pšanu ener??tikas jom? uzskata:

a) darb?bu veikšana sadales sist?m? vai viet?j?s elektroener?ijas p?rvades sist?m? bez pilnvarojuma;

b) manipul?cijas ar piesl?gumu vai m?r?šanas iek?rtu;

c) zi?ošanas pien?kumu, kas izriet no š? dekr?ta, t? ?stenošanas r?kojumu, piesl?guma noteikumu, piesl?guma l?guma vai tehnisko noteikumu piem?rošanas neiev?rošanu;

[..].”

13 Saska?? ar Ener??tikas dekr?ta 4.1.1. pantu *Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt* (Flandrijas elektroener?ijas un g?zes regulators; turpm?k tekst? – “VREG”), kas ir ?r?ja autonoma publisko ties?bu a?ent?ra, attiec?b? uz ?eogr?fiski norobežotu teritoriju izraug?s juridisku personu, kas atbild par elektroener?ijas vai dabasg?zes sadales sist?mas p?rvald?bu šaj? zon?.

14 Ener??tikas dekr?ta 5.1.2. pant? ir paredz?ts:

“[...]

Izmaksas, kas sist?mas operatoram raduš?s, lai nov?rstu kr?pšanu ener??tikas jom?, kas min?ta 1.1.3. panta 40°/1. punkta a), b), c), d) un g) apakšpunkt?, izmaksas, kas saist?tas ar atvienošanu [...], piesl?gšan?s vai m?rier?ces kori??šanu, jaunu piesl?gumu, izmaksas, kas saist?tas ar nepamatoti g?to labumu, un procentus sedz attiec?gais sist?mas lietot?js.

[...]"

Enerģotikas noteikumi

15 2010. gada 19. novembra *besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene bepalingen over het energiebeleid* (Flēmijas valdības rīkojums par vispārīgiem noteikumiem [...]) enerģotikas jomā; 2010. gada 8. decembra *Belgisch Staatsblad*, 74551. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar 2018. gada 26. janvāra *besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude* (Flēmijas valdības rīkojums, ar ko groza 2010. gada 19. novembra Enerģotikas noteikumus attiecībā uz krāpšanas enerģotikas jomā novēršanu, atklāšanu, konstatēšanu un sodīšanu; 2018. gada 30. marta *Belgisch Staatsblad*, 31178. lpp.) (turpmāk tekstā – “Enerģotikas noteikumi”), ietver 4.1.2. pantu, kas ir formulēts šādi:

“§ 1. [Enerģotikas dekrēta] 5.1.2. un 5.1.3. pantā minēto nepamatoti iegūto labumu attiecīgi aprēķina kā produktu, kas atbilst vienam vai vairākiem šādiem elementiem:

- 1° vienotā cena;
- 2° aplūstais patēriņš, ievades vai ražošanas apjoms;
- 3° krāpšanas enerģotikas jomā ilgums.

Pirmajā daļā minēto aprēķinu vienmēr indeksā, pamatojoties uz patēriņa cenu indeksu. Lai to izdarītu, nepamatoti aprēķinātais ieguvums tiek reizināts ar patēriņa cenu indeksa attiecību starp tādā gadā 1. janvārī, kurā ir konstatēta krāpšana enerģotikas jomā, un patēriņa cenu indeksu tādā gadā 1. janvārī, kad ir notikusi krāpšana enerģotikas jomā.

Nepamatoti iegūtais labums var attiekties uz vienu vai vairākiem šādiem jautājumiem:

- 1° izdevumi, no kuriem notika izvairīšanās, jo āunprātīgi tika izmantota sadales sistēma vai vietējā elektroenerģijas pārvades sistēma;
- 2° sadales sistēmas vai vietējās elektroenerģijas pārvades sistēmas izmantošanas izdevumi, no kuriem notika izvairīšanās;
- 3° pieslēgšanas sadales sistēmai vai pieslēguma izmaiņu izdevumi, no kuriem notika izvairīšanās;
- 4° izdevumi par piegādāto enerģiju, no kuriem notika izvairīšanās;

[...].

§ 2. 1. punkta trešās daļas 1., 2. un 3. apakšpunktā minētajā gadījumā pamatā ir pieslēgšanas sadales tīklam vai vietējās elektroenerģijas pārvades sistēmas izmantošanas tarifi, kas noteikti saskaņā ar piemērojamo tarifu metodi, ieskaitot nodokļus, nodevas un PVN.

Pirmajā daļā minētā aprēķina pamatā ir kopējais krāpšanas enerģotikas jomā ilgums, un sūkuma brīdī nosaka, izmantojot objektīvus elementus, ko konstatējis sistēmas operators.

§ 3. 1. punkta trešās daļas 4) punktā minētajā gadījumā piegādātās enerģijas daudzumu aplēš saskaņā ar tehniskajos noteikumos paredzēto novērtēšanas metodi.

[..]

Cena, kas tiek izmantota nelikumīgi patērētās elektroenerģijas vai dabasgāzes aprīcināšanai, ir elektroenerģijas vai dabasgāzes cena krāpšanas gadījumā, ko apstiprinājis kompetentais regulators un kas noteikta saskaņā ar 1999. gada 29. aprīļa Likuma par elektroenerģijas tirgus organizāciju 20. panta 1. punktu vai saskaņā ar 1965. gada 12. aprīļa Likuma par gāzveida un citu produktu pārvadi pa cauruvadiem 15/10. panta 1. punktu, ieskaitot nodokļus, nodevas un PVN.

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

16 Elektroenerģijas piegādi privātpersonām Flandrijas reģionā (Beļģija) reglamentē Enerģētiskās dekrēts, kas ir papildināts un īstenots ar Enerģētiskās noteikumiem.

17 Piemērojot Enerģētiskās dekrēta 4.1.1. pantu, VREG iecēla *Fluvius* par juridisko personu, kas atbild par elektroenerģijas vai dabasgāzes sadales sistēmas pārvaldību šajā reģiona pašvaldību kopuma teritorijā.

18 *Fluvius* ir starppašvaldību sadarbības struktūra, kas izveidota kā asociācija, kuras locekles ir 38 Flandrijas pašvaldības. Tās statūtu 2. pantā tā ir definēta kā publisko tiesību juridiska persona ar *sui generis* statusu.

19 Dažas pašvaldības, kas ir *Fluvius* locekles, uztic *Fluvius* vienas vai vairāku to pilnvaru īstenošanu vienai vai vairāku darbības jomu, šajā gadījumā – enerģijas sadali. Tās valdī ir to pašvaldību padomdevji un mēru vietnieki, kuras ir tās locekles. Kā sadales sistēmas operatoriem tai tostarp ir uzticēts piegādāt elektroenerģiju līdž individuālām iekārtām un tā ir atbildīga par skaitītāju uzstādīšanu, nodošanu ekspluatācijā un nolikšanu.

20 Laikposmā no 2017. gada 7. maija līdz 2019. gada 7. augustam privātpersona MX nelikumīgi patērēja elektroenerģiju.

21 Konstatējusi šo nelikumīgo patēriņu, *Fluvius*, pamatojoties uz šā patēriņa vietas skaitītāja skaitu salīdzinājumu šajā laikposmā sākumā un beigās, izrakstīja rēķinu par 813,41 EUR, no kuriem 131,45 EUR bija PVN, šai summai pieskaitot likumiskos nokavējuma procentus. MX šo rēķinu neapmaksāja.

22 Tādējādi 2021. gada 22. jūnijā *Fluvius* pret MX cēla prasību par minētā rēķina samaksu iesniedzot tiesīgs *vrederecht te Antwerpen* (Antverpenes mērtiesā, Beļģija). Pēc tam minētā ar līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu piesprieda MX atlīdzināt *Fluvius* “nelikumīgi iegūtās elektroenerģijas” izmaksas. Tomēr tā pauž šaubas par PVN iekasējamā tādā apmērā kā lietā, kuru tā izskata.

23 Šajā ziņā tā norāda, ka līdz 2018. gada 1. maijam nevienā tiesību aktā nebija skaidri aplūkots jautājums par to, vai PVN var uzlikt atlīdzinābai, kas jāmaksā personai, kura nelikumīgi izmanto enerģiju. Kopš šā datuma ar Enerģētiskās dekrēta 1.1.3. pantu, 40. punkta 1. apakšpunktu un 5.1.2. pantu kopsakarā ar Enerģētiskās noteikumu 4.1.2. panta noteikumiem šis trūkums esot novērsts, jo elektroenerģijas ņemšana no sistēmas, nenoslēdzot komerciālu līgumu un to nepaziņojot sadales sistēmas operatoram, varot tikt uzskatīta par aktīvu vai pasīvu prettiesisku darbību, kas saistīta ar prettiesisku labuma iegūšanu Enerģētiskās dekrēta 1.1.3. panta 40. punkta 1. apakšpunkta izpratnē. Turklāt Enerģētiskās noteikumu 4.1.2. panta 3. punktā esot paredzēta kārtība, saskaņā ar kuru tiek noteikta kompensācija, kas atbilst nepamatoti iegūtajam labumam,

un ka š? kompens?cija ietver nodok?us, nodevas un PVN.

24 Tom?r iesniedz?jtiesa pauž šaubas par šo ties?bu normu sader?bu ar vair?kiem Direkt?vas 2006/112 pantiem.

25 Š?dos apst?k?os *vrederecht te Antwerpen* (Antverpenes mirtiesā) nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1) Vai Direkt?vas [2006/112] 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakar? ar 14. panta 1. punktu ir j?interpret? t?d?j?di, ka nelikum?ga ener?ijas izmantošana ir uzskat?ma par pre?u pieg?di, proti, ties?bu r?koties ar materi?lu ?pašumu k? ?pašniekam nodošanu?

2) Ja atbilde ir noliedzoša: vai Direkt?vas [2006/112] 14. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka nelikum?ga ener?ijas izmantošana ir uzskat?ma par pre?u pieg?di, proti, ?pašumties?bu uz preci nodošanu par atl?dz?bu, ja to dara ar valsts p?rvaldes iest?des vai t?s v?rd? izdotu r?kojumu vai ar? pildot k?du ties?bu aktu?

3) Vai Direkt?vas [2006/112] 9. panta 1. punkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka tad, ja [*Fluvius*] ir ties?bas uz atl?dz?bu par nelikum?gi izmantoto ener?iju, tas ir uzskat?ms par nodok?a maks?t?ju, jo nelikum?g? izmantošana ir [*Fluvius*] “saimnieciskas darb?bas”, ko rada materi?la ?pašuma izmantošana ar nol?ku g?t no t? ilglaic?gus ien?kumus, sekas?

4) Vai tad, ja Direkt?vas [2006/112] 9. panta 1. punkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka nelikum?ga ener?ijas izmantošana ir saimnieciska darb?ba, Direkt?vas [2006/112] 13. panta 1. punkta pirm? da?a ir j?interpret? t?d?j?di, ka [*Fluvius*] ir valsts p?rvaldes iest?de, un, ja tas t? ir, vai 13. panta 1. punkta treš? da?a ir j?interpret? t?d?j?di, ka ener?ijas nelikum?g? izmantošana ir rezult?ts, ko rad?jusi t?da [*Fluvius*] darb?ba, kas netiek veikta tik maz? apjom?, lai b?tu nenoz?m?ga?”

Par prejudici?lajiem jaut?jumiem

Par pirmo un otro prejudici?lo jaut?jumu

26 Ar pirmo un otro prejudici?lo jaut?jumu, kuri j?izskata kop?, iesniedz?jtiesa b?t?b? vaic?, vai Direkt?vas 2006/112 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakar? ar š?s direkt?vas 14. panta 1. punktu vai 14. panta 2. punkta a) apakšpunktu ir j?interpret? t?d?j?di, ka elektroener?ijas pieg?de, ko veic sadales sist?mas operators, pat ja t? ir net?ša un t? ir treš?s personas prettiesiskas r?c?bas rezult?ts, ir pre?u pieg?de vienas vai otras no š?m div?m ties?bu norm?m izpratn?.

27 Vispirms j?atg?dina, ka Direkt?vas 2006/112 2. panta 1. punkta a) apakšpunkt?, kas attiecas uz ar nodokli apliekamiem dar?jumiem, ir noteikts, ka PVN uzliek pre?u pieg?dei, ko par atl?dz?bu k?d? dal?bvalsts teritorij? veic nodok?a maks?t?js, kas r?kojas k? t?ds.

28 Attiec?b? uz pamatliet? apl?koto darb?bu, proti, elektroener?ijas pieg?di, pat ja t? ir net?ša un t? ir treš?s personas prettiesisku darb?bu rezult?ts, vispirms j?nor?da, ka saska?? ar past?v?go judikat?ru nodok?u neitralit?tes princips PVN iekas?šanas jom? nepie?auj visp?r?gu nelikum?gu un likum?gu dar?jumu noš?iršanu (spriedums, 2011. gada 10. novembris, *The Rank Group*, C?259/10 un C?260/10, EU:C:2011:719, 45. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra), jo PVN ir j?uzliek pre?u un pakalpojumu galapat?r?t?jam (spriedums, 2021. gada 1. j?lijs, *Tribunal Económico Administrativo Regional de Galicia*, C?521/19, EU:C:2021:527, 31. punkts un taj? min?t? judikat?ra), ja t?s pieg?d?tas vai tie sniegti ar nodokli apliekama dar?juma ietvaros, piem?rojot Direkt?vu 2006/112.

29 Otrk?rt, atg?dinot, ka š?s direkt?vas 15. panta 1. punkt? elektroener?ija ir piel?dzin?ta materi?lam ?pašumam, j?preciz?, ka š?das preces pieg?dei min?t?s direkt?vas 2. panta 1. punkta

a) apakšpunkta izpratnē ir jābūt veiktai “par atlīdzību”, un tas nozīmē, ka pastāv tieša saikne starp preču piegādi un nodokļa maksājuma faktiski saņemto atlīdzību. Šāda tieša saikne tiek konstatēta, ja starp preču piegādes veicēju un tās saņēmēju pastāv tiesiskas attiecības, kurās ir savstarpējs izpildījums, un šā darījuma veicēja saņemtais samaksa ir faktiskā atlīdzība par piegādi minētajam saņēmējam (spriedums, 2021. gada 15. aprīlis, *Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA*, C-846/19, EU:C:2021:277, 36. punkts).

30 Šajā gadījumā tieši saikne starp nelikumīgi patērēto elektroenerģiju un summu, ko *Fluvius* pieprasījis kā atlīdzību, skaidri izriet no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas, jo MX saņēmēja elektroenerģiju savā dzīvesvietā un *Fluvius* varēja aprēķināt šādi saņemto daudzumu, sagatavojot patērētāja laiku no 2017. gada 7. maija līdz 2019. gada 7. augustam pārskatu pēc šajā adresē esošā skaitītāja rādījumu nolasīšanas. Tādējādi summa, kas atbilst nelikumīgi patērētās elektroenerģijas izmaksām, tika iekāpta no MX pieprasītajā summā.

31 Turklāt kritērijs par tādus tiesisko attiecību esamību, kurās ir iesaistīta preču piegāde un atlīdzība par to, ir jāinterpretē, ņemot vērā šo sprieduma 28. punktu atgādināto judikatūru, ņemot vērā visus katra konkrēto gadījuma apstākļus, lai netiktu pārņemts nodokļu neitralitātes princips. Šajā kontekstā šim kritērijam ir jābūt plašai nozīmei.

32 Turklāt, pirmkārt, kā norāda *Fluvius*, pat tad, ja elektroenerģijas piegāde ir notikusi, nenoslēdzot līgumu, attiecības starp nelikumīgo patērētāju un elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru regulā pamatlietas faktiskajiem apstākļiem piemērojamais pieslīguma regulējums, kurā ir definēts jēdziens “nelikumīga izmantošana” un paredzēts, ka sadales sistēmas operators atbildību par patērētāja tās rezultātā prasā no personas, kas to ir izmantojusi. Otrkārt, kā norādīts šajā sprieduma 23. punktā, gan Enerģētikas dekrēts, gan Enerģētikas noteikumos ir reglamentēti gadījumi, kad elektroenerģija tiek izmantota, nenoslēdzot komerciālu līgumu un iepriekš neiesniedzot deklarāciju sadales sistēmas operatoram, un ir noteikta kārtība, kādā tiek noteikta kompensācija, kas atbilst šā patērētāja nepamatoti saņemtajam labumam.

33 Tādējādi preču ar šādu nepašābām piegāde, kas būs jāpārbauda iesniedzējtiesai, atbilst preču piegādei par atlīdzību Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

34 Vēl ir jānosaka, vai šāda preču piegāde var tikt definēta kā tiesību rakoties ar materiālu pašumu šīs direktīvas 14. panta 1. punkta izpratnē nodošana vai arī tā ir pašumtiesību nodošana par atlīdzības samaksu, ja to dara ar valsts pārvaldes iestādes vai tās vārdā veiktu rekvizīciju vai arī pildot kādu tiesību aktu saskaņā ar minētās direktīvas 14. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

35 Šajā ziņā jāatgādina, ka Direktīvas 2006/112 14. panta 1. punktā minētais “preču piegādes” jēdziens neattiecas uz pašuma nodošanu tādās formās, kas ir paredzētas piemērojamās valsts tiesībās, bet ietver visus vienas personas darījumus ar ģimenisku lietu nodošanu, ar ko šā persona piešķir tiesības citai personai rakoties ar šo lietu, it kā tā būtu tās pašniece (spriedums, 2021. gada 25. februāris, *Gmina Wrocław* (Pastāvīgās lietošanas tiesību pārveidošana), C-604/19, EU:C:2021:132, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Šis jēdziens ir objektīvs un ir piemērojams neatkarīgi no attiecīgā darījumu mērķiem un rezultātiem (spriedums, 2019. gada 15. maijs, *Vega International Car Transport and Logistic*, C-235/18, EU:C:2019:412, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Šajā gadījumā no līguma sniegtā prejudiciāla nolikuma izriet, ka *Fluvius* laikposmā no 2017. gada 7. maija līdz 2019. gada 7. augustam, proti, vairākus gadus, piegādāja MX elektroenerģiju. Tādā viļņā noteikti uzskatāma, ka viņš apgādā klientu, un vienlaikus MX attiecībā uz *Fluvius* rēķojams kā klients un “tā, it kā viņš būtu pašnieks”, proti, viņš patērēja *Fluvius*

piegādāto elektroenerģiju. Kā pamatoti norādījis Beļģijas valdība, elektroenerģijas pāršābas liecina, ka izmantošana no sadales sistēmas sakrīt ar preces patēriņu un ka tas atbilst ne tikai šīs preces izmantošanai, bet arī tās atsavināšanai. Pēc minētā ir pašumtiesību galīgais atribūts. Tādējādi preču piegāde, kas notikusi tādās apstākļos kā pamatlīdēt, ir jāanalizē kā tiesību rakoties ar materiālu pašumu nodošana Direktīvas 2006/112 14. panta 1. punkta izpratnē nodošana.

38 Tā kā no šīs direktīvas 14. panta formulējuma un sistēmas izriet, ka salīdzinājums ar šo panta 1. punktā doto vispārīgo definīciju minētajā panta 2. punkts ir *lex specialis*, kura piemērošanas nosacījumi ir autonomi salīdzinājums ar šo 1. punkta piemērošanas nosacījumiem (spriedums, 2021. gada 25. februāris, *Gmina Wrocław* (Pastāvīgas lietošanas tiesību pārveidošana), C-604/19, EU:C:2021:132, 55. punkts un tajā minētā judikatūra), šis sprieduma iepriekšējais punkts ietvertais konstatējums izslēdz minētās direktīvas 14. panta 2. punkta a) apakšpunkta piemērošanu pamatlīdēt.

39 Ēmot vērā iepriekš minēto, uz pirmo un otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakarā ar šīs direktīvas 14. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales sistēmas operators, pat ja tā ir netīša un trešās personas prettiesiskas rakstbas rezultāts, ir preču piegāde par atlīdzību, kā rezultātā tiek nodotas tiesības rakoties ar materiālu pašumu.

Par trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu

40 Ar trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzātāja būtībā vaicā, vai Direktīvas 2006/112 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales operators, pat ja tā ir netīša un trešās personas prettiesiskas rakstbas rezultāts, ir saimnieciska darbība, un, pieaujot, ka tas tā ir, vai, pirmkārt, tās saimnieciskās darbības subjekts, kas veic šādu darbību, proti, *Fluvius*, tādējādi rēķojas kā valsts pārvaldes iestāde šīs direktīvas 13. panta 1. punkta izpratnē, un vai, otrkārt, apstiprinošas atbildes gadījumā šīs tiesību norma ir jāinterpretē tādējādi, ka šāds maksājums atbilst šo operatora darbībai, kas nav nenožmīga.

41 Jāuzsver, ka, analizējot Direktīvas 2006/112 9. panta 1. punkta formulējumu, pirmkārt, tiek atklāta jēdziena “saimnieciska darbība” piemērošanas joma un, otrkārt, tiek precizēts arī tās objektīvais raksturs tādā nozīmē, ka darbība tiek aplūkota pati par sevi, neatkarīgi no tās mērķiem vai rezultātiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 25. februāris, *Gmina Wrocław* (Pastāvīgas lietošanas tiesību pārveidošana), C-604/19, EU:C:2021:132, 69. punkts un tajā minētā judikatūra).

42 Tātad darbību parasti atzīst par “saimniecisku”, ja tā ir pastāvīga un tiek veikta par atlīdzību, ko saņem saimnieciskās darbības veicējs (spriedums, 2021. gada 15. aprīlis, *Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA*, C-846/19, EU:C:2021:277, 47. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

43 Šaj? gad?jum? iesniedz?jtiesa neuzdod Tiesai jaut?jumu par t?da saimniecisk?s darb?bas veic?ja k? *Fluvius* darb?bas kvalifik?ciju, kurš k? sadales sist?mas operators, kura darb?ba ac?mredzami atbilst š? sprieduma iepriekš?j? punkt? atg?din?tajiem krit?rijiem, ko turkl?t apstiprina ar Direkt?vas 2006/112 13. panta 1. punkta treš?s da?as formul?jums, skat?ts kopsakar? ar š?s direkt?vas I pielikumu, kur? ir paredz?ts, ka elektroener?ijas sadalei princip? ir piem?rojams PVN, pat ja to veic publisko ties?bu subjekts, kas r?kojas k? valsts p?rvaldes iest?de. Uzsverot krit?riju par saimniecisk?s darb?bas veic?ja v?lmi g?t past?v?gus ien?kumus, iesniedz?jtiesa v?rš Tiesas uzman?bu uz to, ka nelikum?g? elektroener?ijas izmantošana, ko šaj? gad?jum? veica MX, pirmk?rt, bija nev?lama operatoram un, otrk?rt, tai bija iz??muma raksturs.

44 K? izriet no Tiesas judikat?ras, lai noteiktu, vai attiec?gais dar?jums ietilpst saimnieciskaj? darb?b?, ir j?analiz? visi apst?k?i, k?dos tas tiek ?stenots (spriedums, 2021. gada 15. apr?lis, *Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA*, C?846/19, EU:C:2021:277, 48. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

45 Šaj? zi?? no Tiesas r?c?b? esošajiem lietas materi?liem izriet, pirmk?rt, ka *Fluvius* to pašvald?bu teritorij?s, kuras piedal?s t?s izveidotaj? starppašvald?bu sadarb?bas strukt?r?, ir pien?kums apg?d?t ikvienu personu, kurai vairs nav l?guma ar komersantu un kura iepriekš ir re?istr?jusies t?d? organiz?cij? k? *Fluvius*. T?p?c š?iet, ka p?d?jai min?tajai, cikt?l tas izr?d?s nepieciešams, var b?t tieši j?pilda elektroener?ijas pieg?d?t?ja loma t?d?j?di, ka, t? k? š?dai darb?bai nav maznoz?m?ga rakstura un turkl?t t? nek?d? zi?? nav sveša elektroener?ijas sadales sist?mas operatora darb?bai, t? nav noš?irama no š?s organiz?cijas uzdevumiem, tos apl?kojot kopum?.

46 Otrk?rt, gan Flandrijas re?ions ar Ener??tikas dekr?ta 1.1.3. panta 40°/1. punktu un 5.1.2. pantu, k? ar? Ener??tikas noteikumu 4.1.2. pantu, gan pats *Fluvius* ar noteikumiem par piesl?gumu, kas ir piem?rojami pamatlietas faktiem, ir paredz?juši nelikum?gas ener?ijas, tostarp elektroener?ijas, izmantošanas gad?jumu un reglament?juši no t? izrietoš?s gan administrat?v?s, gan finansi?l?s sekas, kas liedz šo par?d?bu uzskat?t par vienreiz?ju un izol?tu gad?jumu, jo tas š?iet pietiekami kl?tesošs un atk?rtots, lai attaisnotu normat?vu darb?bu.

47 Trešk?rt, risks, ka z?dz?ba rad?s zaud?jumus, šaj? gad?jum? – risks, ka uz sava r??ina b?s j?sedz elektroener?ijas daudzums, kas zaud?ts t?d??, ka to nelikum?gi izmantojusi treš? persona, ir tipisks, šaj? gad?jum? – elektroener?ijas sadales sist?mas operatora, saimniecisk?s darb?bas risks.

48 T?p?c, neskarot iesniedz?jtiesas min?to faktisko apst?k?u p?rbaudi, j?uzskata, ka Direkt?vas 2006/112 9. panta 1. punkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka elektroener?ijas pieg?de, ko veic sadales sist?mas operators, pat ja t? ir net?ša un treš?s personas prettiesiskas r?c?bas rezult?ts, ir uzskat?ma par š? operatora saimniecisko darb?bu, jo t? atspogu?o risku, kas ir saist?ts ar t? k? elektroener?ijas sadales sist?mas operatora darb?bu.

49 Pat pie?emot, pirmk?rt, ka *Fluvius* ir publisko ties?bu subjekts Direkt?vas 2006/112 13. panta 1. punkta izpratn? un, otrk?rt, ka t?, pieg?d?jot MX elektroener?iju, ir r?kojusies k? valsts p?rvaldes iest?de, šai pre?u pieg?dei princip? b?tu j?b?t apliekamai ar PVN (skat. š? sprieduma 43. punktu), ja vien *Fluvius* darb?bu šaj? zi?? nevar uzskat?t par nenoz?m?gu.

50 Neskarot v?rt?jumu, kas j?veic iesniedz?jtiesai, jo tikai valsts tiesai ir kompetence interpret?t attiec?g?s dal?bvalsts ties?bas, j?nor?da, ka *Fluvius* stat?tos t? ir kvalific?ta k? publisko ties?bu juridiska persona, kurai ir *sui generis* statuss, un to savos apsv?rumos apstiprina Be??ijas vald?ba. Turkl?t, k? nor?d?ts š? sprieduma 19. punkt?, *Fluvius* k? starppašvald?bu sadarb?bas strukt?ru p?rvalda pašvald?bu, kas piedal?s šaj? sadarb?b?, iev?l?tie p?rst?vji, un t?s uzdevumi ir

šo pašvaldību kopīgi veiktie uzdevumi. Tādējādi, ņemot vērā šos lietas materiālus un neraugoties uz nosaukumu "pilnvarotā apvienība" (*Opdrachthoudende vereniging*), šīet, ka tāda organizācija kā *Fluvius* atbilst publisko tiesību subjekta definīcijai Direktīvas 2006/112 13. panta 1. punkta izpratnē.

51 Turklāt šis sprieduma 45. punktā atgādinātās *Fluvius* saistības, šīet, atbilst sabiedrisko pakalpojumu saistībām, jo to mērķis ir novērst, ka personām, kurām nav komerciāla guma ar enerģijas piegādātāju, piemēram, ekonomiskās nestabilitātes dēļ, tiek liegta elektroenerģijas piegāde.

52 Tādējādi ir jānosaka, kuri pakalpojumi Direktīvas 2006/112 13. panta 1. punkta trešās daļas izpratnē var būt nenozīmīgi un vai tas var attiekties uz elektroenerģijas piegādi, ko veic elektroenerģijas sadales sistēmas operators nelikumīgas elektroenerģijas izmantošanas gadījumā.

53 Šajā tiesību normā paredzot, ka tādas šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītās darbības kā elektroenerģijas sadales katrā ziņā ir apliekamas ar PVN, ja vien tās nav nenozīmīgas, pat ja tās veic publisko tiesību subjekts, kas rīkojas kā valsts pārvaldes iestāde, Eiropas Savienības likumdevējs ir vēlējies novērst noteiktu konkurences izkropojumu rašanos (šajā nozīmā skat. spriedumu, 2009. gada 16. jūlijs, Komisija/Prija, C-554/07, EU:C:2009:464, 72. un 73. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

54 No tā izriet, ka jēdziens "darbības nenozīmīgais raksturs" ir atkarīgs no vispārīgā noteikuma par jebkuras saimnieciskās darbības aplikšanu ar PVN. Tātad šis jēdziens ir jāinterpretē šauri (šajā nozīmā skat. spriedumu, 2021. gada 25. februāris, *Gmina Wrocław* (Pastāvīgas lietošanas tiesību pārveidošana), C-604/19, EU:C:2021:132, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).

55 Tātad šai darbībai PVN nav piemērojams tikai tad, ja Direktīvas 2006/112 I pielikumā minēto darbību, ko veic publisko tiesību subjekts, kurš rīkojas kā valsts pārvaldes iestāde, var uzskatīt par minimālu vai nu apmērā vai laika ziņā, un tāpēc ar tik nelielu ekonomisko ietekmi, ka konkurences izkropojumi, kas no tās var rasties, ja tādā vispār ir, ir vismaz nenozīmīgi.

56 ņemot vērā šis sprieduma 45. un 46. punktā izklāstītos apsvērumus, šīet, ka tas tā nav gadījumā, kad elektroenerģijas piegādi veic tās sadales sistēmas operators kā *Fluvius*, tostarp nelikumīgas elektroenerģijas izmantošanas gadījumā, jo gan Flandrijas reģionam, gan *Fluvius* bija jānosaka prettiesisku maksājumu administratīvās un finansiālās sekas, kas liecina par to nozīmīgumu. Tādējādi tāda elektroenerģijas piegāde kā pamatlīdz aplūkotā nav darbība, kas ir nenozīmīga, un tā tādā ir jāpiemēro PVN.

57 ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2006/112 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales sistēmas operators, pat ja tā ir netīša un tā ir trešās personas prettiesiskās rīcības rezultāts, ir uzskatāma par šā operatora veiktu saimniecisku darbību, jo tā izpaužas kā risks, kas ir saistīts ar to kā elektroenerģijas sadales sistēmas operatora darbību. Pieņemot, ka šis saimnieciskais darbību veic publisko tiesību subjekts, kas darbojas kā valsts pārvaldes iestāde, šādu darbību, kas minēta šīs direktīvas I pielikumā, var uzskatīt par nenozīmīgu minētās direktīvas 13. panta 1. punkta trešās daļas izpratnē tikai tad, ja tā ir minimāla vai nu apmērā, vai laika ziņā un tāpēc tai ir tik neliela ekonomiskā ietekme, ka konkurences izkropojumi, kas no tās var rasties, ja tādā vispār ir, ir vismaz nenozīmīgi.

Par tiesāšanas izdevumiem

58 Attiecībā uz pamatlīdz pusēm šis tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek

iesniedz?jties?, t?p?c t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, un kas nav min?to pušu izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (sept?t? pal?ta) nospriež:

1) **Padomes Direkt?vas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu, kur? groz?jumi izdar?ti ar Padomes 2009. gada 22. decembra Direkt?vu 2009/162/ES, 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakar? ar š?s direkt?vas 14. panta 1. punktu**

ir j?interpret? t?d?j?di, ka

elektroener?ijas pieg?de, ko veic sadales sist?mas operators, pat ja t? ir net?ša un t? ir treš?s personas prettiesiskas r?c?bas rezult?ts, ir pre?u pieg?de par atl?dz?bu, k? rezult?t? tiek nodotas ties?bas r?koties ar materi?lu ?pašumu.

2) **Direkt?vas 2006/112, kur? groz?jumi izdar?ti ar Direkt?vu 2009/162, 9. panta 1. punkts**

ir j?interpret? t?d?j?di, ka

elektroener?ijas pieg?de, ko veic sadales sist?mas operators, pat ja t? ir net?ša un t? ir treš?s personas prettiesiskas r?c?bas rezult?ts, ir uzskat?ma par š? operatora veiktu saimniecisku darb?bu, jo t? izpaužas k? risks, kas ir saist?ts ar t? k? elektroener?ijas sadales sist?mas operatora darb?bu. Pie?emot, ka šo saimniecisko darb?bu veic publisko ties?bu subjekts, kas darbojas k? valsts p?rvaldes iest?de, š?du darb?bu, kas min?ta š?s direkt?vas I pielikum?, var uzskat?t par nenoz?m?gu min?t?s direkt?vas 13. panta 1. punkta treš?s da?as izpratn? tikai tad, ja t? ir minim?la vai nu apjoma, vai laika zi?? un t?p?c tai ir tik neliela ekonomisk? ietekme, ka konkurences izkrop?ojumi, kas no t?s var rasties, ja t?di visp?r ir, ir vismaz nenoz?m?gi.

[Paraksti]

* Tiesved?bas valoda – holandiešu.